

บทที่ 5

บทสรุปการวิจัย, อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

บทสรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ครอบคลุมสารระดังนี้ วัตถุประสงค์ ระเบียบวิธีการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ศึกษาลักษณะการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ
2. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ
3. ศึกษาปัญหาในการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจากนักลงทุนต่างชาติ ที่เปิดดำเนินการแล้ว ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน จำนวน 21 บริษัท โดยวิธีการคัดเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง

ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3

ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับ ลักษณะการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ ในเขต
นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ ใน
เขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาในการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ ในเขต
นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และตอบแบบสอบถามของนักลงทุนต่างชาติ ในเขต
นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ โดยหาค่าอัตราร้อยละ และการทดสอบของฟรیدแมนต์ สำหรับการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองข้างโดยใช้อันดับ (Friedman Test for Two-way Analysis of Variance by Rank) ข้อสรุปที่ได้จะนำไปสู่การนำเสนอรายงานผลการ
วิจัย ในรูปแบบของการบรรยายความเชิงการพรรณาวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 : ลักษณะการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

1. ปีที่เปิดดำเนินการและจำนวนโรงงาน

นักลงทุนต่างชาติ ที่เข้ามาเปิดดำเนินการ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาค
เหนือ มีจำนวน 21 บริษัท

โดยในปี พ.ศ. 2532 มีนักลงทุนญี่ปุ่นเข้ามาลงทุน จำนวน 7 บริษัท

ในปีถัดมา พ.ศ. 2533 มีนักลงทุนญี่ปุ่นมาลงทุนเพิ่มอีก 3 บริษัท และมีนักลง
ทุนยุโรปได้แก่ ฝรั่งเศส, เบลเยียม, สวิสเซอร์แลนด์ และนักลงทุนเอ
เซีย ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน มาลงทุน ประเทศละ 1 บริษัท

พ.ศ. 2534 มีนักลงทุนญี่ปุ่นมาลงทุนเพิ่มอีก 3 บริษัท และมีนักลงทุนยุโรป
ได้แก่ สวิสเซอร์แลนด์ และนักลงทุนเอเซีย ได้แก่ ฮองกง มาลงทุน
ประเทศละ 1 บริษัท

พ.ศ. 2535 มีนักลงทุนยุโรป ได้แก่ ฝรั่งเศส และ นักลงทุนเอเซีย ได้แก่
ไต้หวัน มาลงทุน ประเทศละ 1 บริษัท

2. ประเภทอุตสาหกรรม

นักลงทุนยุโรป ลงทุนในอุตสาหกรรมเครื่องประดับ, อุตสาหกรรมสิ่งทอ และอุตสาหกรรมเครื่องจักร

นักลงทุนญี่ปุ่น ลงทุนใน อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและชิ้นส่วนอุปกรณ์, อุตสาหกรรมอาหาร, อุตสาหกรรมเครื่องหนัง, อุตสาหกรรมยานยนต์ และอุปกรณ์ขนส่ง, อุตสาหกรรมพลาสติก และ อุตสาหกรรมเลนส์

นักลงทุนเอเชีย ลงทุนในอุตสาหกรรมอาหาร และอุตสาหกรรมเชื้อและกระดาษ

3. เขตอุตสาหกรรม

เขตอุตสาหกรรมส่งออก มีนักลงทุนจากประเทศญี่ปุ่น ฝรั่งเศส สวิตเซอร์แลนด์ สาธารณรัฐประชาชนจีน และฮ่องกง เข้ามาลงทุน ส่วนในเขตอุตสาหกรรมทั่วไป มีนักลงทุนจากประเทศเบลเยียม และ ไต้หวัน เข้ามาลงทุน

4. ขนาดเงินลงทุนจดทะเบียน

นักลงทุนยุโรป ได้แก่ ฝรั่งเศส สวิตเซอร์แลนด์ เบลเยียม มีขนาดเงินลงทุนจดทะเบียน ระหว่าง 1-10 ล้านบาท

นักลงทุนญี่ปุ่น ส่วนใหญ่มีขนาดเงินลงทุนจดทะเบียนมากกว่า 20 ล้านบาท

นักลงทุนเอเชีย ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน และไต้หวัน มีขนาดเงินลงทุนจดทะเบียนระหว่าง 1-10 ล้านบาท ฮ่องกงมีขนาดเงินลงทุนจดทะเบียนมากกว่า 20 ล้านบาท

5. จำนวนคนงานและขนาดอุตสาหกรรม

บริษัทของนักลงทุนยุโรป ได้แก่ ฝรั่งเศส เบลเยียม สวิตเซอร์แลนด์ ลงทุนในอุตสาหกรรมขนาดกลาง ที่มีคนงานระหว่าง 50 - 199 คน

บริษัทของนักลงทุนญี่ปุ่นส่วนใหญ่ลงทุนในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ มีคนงานมากกว่า 200 คน

บริษัทของนักลงทุนเอเชีย ได้แก่ ฮ่องกง ลงทุนในอุตสาหกรรมขนาดกลาง ที่มีคนงานระหว่าง 50 - 199 คน ส่วนสาธารณรัฐประชาชนจีน และไต้หวัน ลงทุนในอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ที่มีคนงานระหว่าง 1 - 49 คน

6. การร่วมทุน

นักลงทุนญี่ปุ่นส่วนใหญ่ ไม่เคยมีโครงการร่วมทุนกับนักลงทุนชาวไทย
 นักลงทุนยุโรป ได้แก่ ฝรั่งเศส และสวิตเซอร์แลนด์มีโครงการร่วมทุนกับนัก
 ลงทุนไทย ส่วนเบลเยียมไม่เคยมีโครงการร่วมทุนกับนักลงทุนชาวไทย
 นักลงทุนเอเชีย ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีนและฮ่องกง มีโครงการร่วม
 ทุนกับนักลงทุนไทย ส่วนไต้หวัน ไม่เคยมีโครงการร่วมทุนกับนักลงทุน
 ชาวไทย

7. วัตถุประสงค์ในการร่วมทุน

วัตถุประสงค์สำคัญที่สุดของนักลงทุนต่างชาติ ในการร่วมทุนกับนักลงทุนชาว
 ไทยถึงร้อยละ 47.6 ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ได้แก่ ความ
 ต้องการร่วมมือทางด้านการจัดหาวัตถุดิบ และ เพื่อปฏิบัติตามระเบียบ
 ของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI.), ความต้องการร่วมมือ
 ด้านการเงิน และ ความร่วมมือทางด้านการตลาด และการจัดการ

8. ยอดขายเฉลี่ยต่อปี

บริษัทของนักลงทุนญี่ปุ่น ส่วนใหญ่มียอดขายเฉลี่ยต่อปี ระหว่าง 50 - 200
 ล้านบาท

บริษัทของนักลงทุนยุโรป ได้แก่ ฝรั่งเศส และสวิตเซอร์แลนด์ มียอดขาย
 เฉลี่ยต่อปี น้อยกว่า 50 ล้านบาท

บริษัทของนักลงทุนเอเชีย ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีนและฮ่องกง มียอด
 ขายเฉลี่ยต่อปีน้อยกว่า 50 ล้านบาท ส่วนไต้หวัน มียอดขายเฉลี่ยต่อปี
 มากกว่า 200 ล้านบาท

9. การจัดจำหน่าย

นักลงทุนญี่ปุ่น ส่วนใหญ่ผลิตสินค้าเพื่อส่งออก 100 % ของยอดขาย มีเพียง
 บริษัทเดียวที่ผลิต ชิ้นส่วนอุปกรณ์ยานยนต์และขนส่งเพื่อจำหน่ายเฉพาะ
 ในประเทศไทย โดยให้เหตุผลว่า ราคาที่ส่งออกสูงกว่าสิ่งซื้อจากประ
 เทศญี่ปุ่น เพราะภาษีขาออกค่อนข้างสูง

นักลงทุนยุโรป ได้แก่ สวิตเซอร์แลนด์และเบลเยียม ผลิตเพื่อส่งออก 100
 % ของยอดขาย ส่วนฝรั่งเศส ผลิตเพื่อส่งออก ระหว่าง 80 - 90 %
 ของยอดขาย

นักลงทุนเอเชีย ได้แก่ ไต้หวัน และฮ่องกง ผลิตเพื่อส่งออก 100 % ของ ยอดขาย สาธารณรัฐประชาชนจีน ผลิตเพื่อส่งออก ระหว่าง 80 - 90 % ของยอดขาย

10. ตลาดส่งออก

นักลงทุนญี่ปุ่นส่วนใหญ่ ส่งสินค้าออกไปยังตลาดญี่ปุ่น

นักลงทุนยุโรป ส่งสินค้าออกไปยังตลาดในทวีปยุโรป

นักลงทุนเอเชีย ส่งสินค้าออกไปยังตลาดในกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่ ได้แก่ สิงคโปร์ เกาหลีใต้ ไต้หวัน และฮ่องกง

11. การขอรับการส่งเสริมการลงทุน

นักลงทุนต่างชาติส่วนใหญ่ สนใจขอรับการส่งเสริมการลงทุน จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน นอกจากสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่ไม่เคยขอรับการส่งเสริมการลงทุน เพราะใช้วัตถุดิบและเครื่องจักรในประเทศ

ส่วนที่ 2 : ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุน ของนักลงทุนต่างชาติ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุน ของนักลงทุนต่างชาติ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ คือ ผลตอบแทนจากการลงทุน, ปัจจัยภายในประเทศไทย และ ปัจจัยภายในประเทศของนักลงทุนต่างชาติเอง ไม่แตกต่างกัน
2. ปัจจัยด้านผลตอบแทนการลงทุน ที่มีผลต่อการเข้ามาลงทุน ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ของนักลงทุนต่างชาติ ได้แก่ การลงทุนในประเทศไทย มีต้นทุนที่ต่ำกว่าการลงทุนในประเทศของนักลงทุนเอง และการลงทุนในประเทศไทยให้ผลตอบแทนจากการลงทุนที่สูงกว่าในประเทศอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน
3. ปัจจัยภายในประเทศไทย ที่มีผลทำให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุน ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ได้แก่ เศรษฐกิจของประเทศไทยดี, ความพร้อมและมีบรรยากาศการลงทุนที่ดี, บรรยากาศทางการเมืองไม่มีปัญหา และ ทัศนคติของประชาชนชาวไทยที่มีต่อการลงทุนจากต่างประเทศในทางบวก ไม่แตกต่างกัน

4. ปัจจัยภายในประเทศไทยด้านเศรษฐกิจ ที่มีผลทำให้นักลงทุนต่างชาติ เข้ามาลงทุนในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ, เสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจ, คุลย์การชำระเงินของประเทศไทยอยู่ในเกณฑ์ที่ดี, ภาวะเงินเฟ้อไม่มาก และค่าเงินบาทมีเสถียรภาพ ไม่แตกต่างกัน
5. ปัจจัยภายในประเทศไทยด้านความพร้อมและบรรยากาศการลงทุน ที่มีผลทำให้นักลงทุนต่างชาติ เข้ามาลงทุนในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ได้แก่ แรงงานไทยมีฝีมือ, ค่าจ้างแรงงานไทยราคาถูก, มีความราบรื่นของแรงงานสัมพันธ์, เสถียรภาพในราคาสินค้าทั่วไปดี, แรงงานไทยหาง่าย, มีความพร้อมของทรัพยากร, มีอุตสาหกรรมและบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกัน และพึ่งพากันได้, สิทธิประโยชน์ที่รัฐบาลไทยให้แก่ นักลงทุนต่างชาติ เช่น การยกเว้นหรือลดภาษีเงินได้, ภาษีนำเข้าเครื่องจักรและอุปกรณ์, ภาษีนำเข้าวัตถุดิบ และการให้ความสะดวกในการส่งเงินออกนอกประเทศ ไม่แตกต่างกัน
6. ปัจจัยภายในประเทศไทยด้านบรรยากาศทางการเมือง ที่มีผลทำให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ได้แก่ เสถียรภาพทางการเมืองของประเทศไทยดี, รัฐบาลไทยมีนโยบายสนับสนุนการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ, สัมพันธภาพระหว่างประเทศไทย กับประเทศนักลงทุนอยู่ในระดับที่ดี และรัฐบาลไทยมีความสามารถในการบริหารประเทศ ไม่แตกต่างกัน
7. ปัจจัยภายในประเทศของนักลงทุนต่างชาติ ที่มีผลทำให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ได้แก่ ค่าจ้างแรงงานอยู่ในระดับสูง, การเพิ่มขึ้นของค่าเงินภายในประเทศ, นโยบายกำแพงภาษี และการจำกัดโควตาสินค้านำเข้าในประเทศพัฒนา และบรรยากาศการลงทุนในประเทศ ไม่เอื้ออำนวยให้ขยายตัวได้อีกแล้ว ไม่แตกต่างกัน

ส่วนที่ 3 : ปัญหาในการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

1. ปัญหาที่นักลงทุนต่างชาติพบก่อนเปิดดำเนินการกิจการ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ได้แก่ อุปสรรคด้านภาษาและความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม, กฎระเบียบเกี่ยวกับการเข้าพำนักในประเทศไทยของชาวต่างประเทศ และความล่าช้าของระบบราชการอุปสรรคด้านภาษีอากร ไม่แตกต่างกัน
2. ปัญหาที่นักลงทุนต่างชาติพบหลังเปิดดำเนินการกิจการ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ได้แก่ ค่าจ้างแรงงานสูง, แรงงานด้อยคุณภาพ และต้นทุนการผลิตสูง, การขาดแคลนบริการพื้นฐาน, การมีกฎหมายมากมายในการควบคุมธุรกิจต่างประเทศ, การขาดแคลนแรงงาน, สาธารณูปโภค มีไม่เพียงพอและคุณภาพยังไม่ดีเท่าที่ควร และปัญหาแรงงานสัมพันธ์ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่เดือนเมษายน 2526 และก่อสร้างเสร็จเมื่อเดือนมีนาคม 2528 แบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วน คือ เขตอุตสาหกรรมทั่วไป และเขตอุตสาหกรรมส่งออก การดำเนินงานในระยะแรกไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากไม่มีนักลงทุนสนใจซื้อที่ดิน จนกระทั่งปลายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) และระหว่างการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) รัฐบาลมีนโยบายที่จะกระจายอุตสาหกรรมออกไปสู่ภูมิภาคมากขึ้น มีการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ในเขตนิคมอุตสาหกรรมมากขึ้น เพื่อชักจูงให้นักลงทุนเข้ามาลงทุน ในเขตนิคมอุตสาหกรรมที่รัฐบาลสร้างขึ้น ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยมีอัตราการเจริญเติบโตสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้นักลงทุนต่างชาติ เริ่มให้ความสนใจในการเข้ามาลงทุนในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ก็เป็นอีกเป้าหมายหนึ่งที่นักลงทุนต่างชาติให้ความสนใจ ทั้งนี้ เนื่องจากการมีบริการขั้นพื้นฐาน และสาธารณูปโภคครบครัน อีกทั้งมีการให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ จากรัฐบาลไทย จึงทำให้นักลงทุนต่างชาติเริ่มเข้ามาลงทุนในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ในปีพ.ศ. 2532 โดยนักลงทุนญี่ปุ่นได้เริ่มเปิดดำเนินการกิจการ ในเขตนิคมอุตสาหกรรม

กรรมภาคเหนือ เป็นชาติแรก หลังจากนั้นในปีพ.ศ. 2533 เป็นต้นมาได้เริ่มมีนักลงทุนชาติอื่น เข้ามาลงทุน อาทิเช่น ฝรั่งเศส, เบลเยียม, สวิสเซอร์แลนด์, สาธารณรัฐประชาชนจีน, ไต้หวัน และฮ่องกง นักลงทุนญี่ปุ่นลงทุนในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า และชิ้นส่วนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ โดยให้เหตุผลในการลงทุนว่า ชิ้นส่วนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ต่าง ๆ เช่น ไอซี และเซมิคอนดักเตอร์ เป็นอิเล็กทรอนิกส์ขนาดเล็กที่สามารถขนส่งได้ง่าย และการผลิตยังต้องอาศัยพื้นที่ตั้งของโรงงานให้ไกลจากทะเล หรือที่มีความชื้นของไอน้ำสูง นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาถึงความสะอาดของน้ำและอากาศด้วย พบว่า จังหวัดลำพูนมีความเหมาะสมและ สภาพพื้นที่, ภูมิอากาศ ก็มีความคล้ายคลึงกับประเทศญี่ปุ่น

ส่วนขนาดของกิจการที่นักลงทุนต่างชาติ ลงทุนในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ เมื่อพิจารณาจากนิยามของกระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งระบุว่า อุตสาหกรรมขนาดย่อมจะมีสินทรัพย์ถาวรสุทธิ เป็นจำนวน 1-10 ล้านบาท หรือมีจำนวนคนงานระหว่าง 10-49 คน ส่วนอุตสาหกรรมขนาดกลาง จะมีสินทรัพย์ถาวรสุทธิ เป็นจำนวน 10-20 ล้านบาท หรือมีจำนวนคนงานระหว่าง 50-199 คน ส่วนที่เกินจากนี้ถือว่าเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ พบว่า การลงทุนของนักลงทุนต่างชาติส่วนใหญ่ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ เป็นการลงทุนในอุตสาหกรรมขนาดกลาง และมีนักลงทุนญี่ปุ่นที่ลงทุนในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่

เมื่อพิจารณาถึงเขตอุตสาหกรรมที่นักลงทุนต่างชาติเลือกเปิดดำเนินการพบว่า นักลงทุนต่างชาติส่วนใหญ่ เลือกเปิดดำเนินการในเขตอุตสาหกรรมส่งออก ขณะที่ตลาดของสินค้าของนักลงทุนต่างชาติส่วนใหญ่ ส่งออกร้อยละ 100 ของยอดขาย โดยที่นักลงทุนญี่ปุ่นมีตลาดส่งออกอยู่ในประเทศญี่ปุ่น นักลงทุนยุโรปมีตลาดในทวีปยุโรป และนักลงทุนชาวเอเชีย มีตลาดอยู่ในกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่ ซึ่งได้แก่ สิงคโปร์, ไต้หวัน, ฮ่องกง และเกาหลีใต้ สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่านักลงทุนต่างชาติ ใช้ประเทศไทยเป็นเพียงฐานการผลิต เพื่อผลิตสินค้าขึ้นกลาง และสินค้าสำเร็จรูป ส่งกลับไปยังประเทศแม่เท่านั้น โดยหวังที่จะได้รับผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรในประเทศไทย, แรงงานราคาถูกและสิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่รัฐบาลไทยมีให้ ซึ่งในกรณีนี้สามารถอธิบายได้ตามทฤษฎีวิวัจจักรสินค้าของ Vernon⁴⁷ (Vernon's Product Life Cycle) ซึ่งอธิบายสาเหตุของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศว่า เกิดขึ้นจากพัฒนาการของวิธีการผลิต โดยเริ่มแรกสินค้า หรือ

⁴⁷ เรืองเดียวกัน, หน้า 7

ผลิตภัณฑ์ใหม่ จะมีการคิดค้นและประดิษฐ์ขึ้น ในประเทศที่มีความเจริญทางด้านเทคโนโลยีสูง มีปัจจัยทุนมาก ค่าจ้างแรงงานสูง ประชาชนมีรายได้สูง และตลาดภายในประเทศมีขนาดใหญ่ โดยเริ่มแรกสินค้าใหม่จะผลิตและจำหน่ายภายในประเทศ ต่อมาเมื่อมีการขยายตัวของอุปสงค์ในตลาดต่างประเทศ ผู้ผลิตจะเริ่มส่งออกไปจำหน่ายในต่างประเทศ และเมื่อตลาดขยายตัวมากขึ้นอีก ผู้ผลิตอาจตัดสินใจไปลงทุนในต่างประเทศ ถ้าต้นทุนการผลิตในต่างประเทศต่ำกว่าที่ผลิตในประเทศตน หรือมีสิ่งจูงใจอื่น ๆ เช่น การมีวัตถุดิบหรือมีค่าจ้างแรงงานที่ต่ำกว่า หรือเพื่อหลีกเลี่ยงการกีดกันการนำเข้าสินค้าจากประเทศตน ซึ่งเมื่อนักกลับมาพิจารณาถึงประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับเพียงแรงงานมีงานทำ และดุลย์การค้าระหว่างเงินในช่วงต้นของการลงทุนของประเทศด้อยกว่า เท่านั้น

นอกจากนั้นการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทย ยังสามารถอธิบายได้ด้วย ทฤษฎีของ Dunning⁴⁸ (Dunning Eclectic Theory) ว่า การลงทุนโดยตรงต่างประเทศขึ้นกับระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศนั้น ๆ โดยประเทศจะเริ่มจากการมีระดับการพัฒนาเศรษฐกิจต่ำ การลงทุนภายในประเทศมีน้อย ซึ่งอาจเป็นเพราะแรงงานไม่มีฝีมือ สาธารณูปโภคไม่ดี ต่อมาเมื่อเศรษฐกิจเจริญขึ้น มีการปรับปรุงสาธารณูปโภค แรงงานได้รับการศึกษามากขึ้น ทำให้การลงทุนในประเทศมีมากขึ้น หน่วยผลิตมีการแข่งขันกันมากขึ้น ผลตอบแทนภายในประเทศลดลง เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาต่าง ๆ นักลงทุนจะเริ่มออกไปลงทุนในต่างประเทศ เพื่อหาแหล่งค่าจ้างแรงงานต่ำ หลีกเลี่ยงกำแพงภาษี รักษาตลาด และระดับกำไร ฯลฯ ดังนั้นประเทศพัฒนาแล้วย่อมจะออกไปลงทุนในต่างประเทศ ก่อนประเทศที่มีระดับการพัฒนาที่ต่ำกว่า

ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุน ในเทคนิคอุตสาหกรรมภาคเหื่อนั้นพบว่า นักลงทุนต่างชาติให้ความสำคัญกับผลตอบแทนจากการลงทุนค่อนข้างมาก จึงเป็นเรื่องที่น่าจะให้ความสนใจอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผลที่ว่า ปัจจุบันความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยกับประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ เริ่มที่จะลดน้อยลงไป พิจารณาได้จากราคาที่ดิน, ค่าจ้างแรงงาน ในประเทศไทยเริ่มแพงขึ้น ทรัพยากรธรรมชาติเริ่มลดลง สินค้าที่ส่งออกจากประเทศไทยเริ่มถูกกีดกันทางการค้ามากขึ้น สินค้าหลายรายการถูกตัด GSP. หลาย ๆ ประเทศมีการรวมกลุ่มทางการค้า สาธารณรัฐประชาชนจีนและประเทศใน

⁴⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 9

อินโดจีนเริ่มเปิดประเทศเพื่อรองรับการลงทุนจากต่างประเทศมากขึ้น ขณะเดียวกันปัญหาจากการลงทุนในประเทศไทยเริ่มมีมากขึ้น การบริการขั้นพื้นฐาน และสาธารณูปโภคไม่เพียงพอต่อความต้องการ ความล่าช้าของระบบราชการ ความผันแปรทางการเมืองค่อนข้างมากในสายตาของนักลงทุนชาวต่างประเทศ สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่มีผลทำให้ผลตอบแทนจากการลงทุนในประเทศไทยลดลง ซึ่งอาจส่งผลให้การลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ ในอนาคตมีแนวโน้มที่จะลดลง

ในส่วนของปัญหาที่นักลงทุนต่างชาติประสบ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ โดยเฉพาะในด้าน ปัญหาความล่าช้าในการติดต่อกับหน่วยราชการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นศุลกากร, บี.เอ.ไอ, ฯลฯ นั้น ปัจจุบันได้รับการแก้ไขแล้ว โดยได้มีการจัดตั้งสำนักงานศุลกากรสาขาขึ้นในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ เพื่ออำนวยความสะดวกในการรับส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศ โดยไม่ต้องติดต่อสำนักงานศุลกากรที่ทำอากาศยานเชียงใหม่อีก ส่วนการติดต่อกับคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนนั้น ปัจจุบันได้มีการจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมการลงทุนสาขาภาคเหนือ ขึ้นในจังหวัดเชียงใหม่แล้ว การติดต่อสามารถติดต่อโดยตรงได้เลยโดยไม่ต้องติดต่อเข้าไปในส่วนกลางอีก ส่วนปัญหาด้านระบบสาธารณูปโภค เช่น กระแสไฟฟ้าที่ดับบ่อย แม้เพียงหนึ่งวินาทีก็ตาม จะทำให้สินค้าที่ค้างอยู่ในขณะเดินเครื่องจักรเกิดความเสียหายได้ ปัญหาค่าน้ำประปาที่จัดเก็บสูงถึง 11 บาท/ยูนิต นอกจากนี้ผู้ประกอบการยังต้องเสียค่าบำบัดน้ำเสียในอัตรายูนิตละ 5-7 บาท ขณะที่โรงงานฯ นอกเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ เสียเฉพาะค่าน้ำประปาในอัตรา 10-11 บาท/ยูนิต ปัญหาเลขหมายโทรศัพท์ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือที่มีอยู่ทั้งสิ้นเพียง 600 เลขหมาย ซึ่งปัจจุบันใช้ไปเกือบหมดแล้ว ปัญหาอีกประการ คือ ชยะและสารเคมีที่ออกจากโรงงาน ไม่มีสถานที่ทิ้งในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ไม่ว่าจะเป็นสารเคมี หรือน้ำมันที่ใช้งานแล้ว เนื่องจากปัจจุบันในแต่ละวันชยะมีปริมาณถึง 74,000 กิโลกรัม ขณะที่เตาเผาชยะที่นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จัดสร้างขึ้นในเขตอุตสาหกรรมส่งออก มีขีดความสามารถจำกัดสามารถเผาชยะได้เพียงวันละ 1,200 กิโลกรัม/วัน เท่านั้น ไม่สามารถกำจัดชยะในแต่ละวันได้หมด โดยโรงงานที่ได้รับความเดือดร้อนจากชยะมากที่สุด ก็คือ โรงงานผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ขึ้นส่วนหนึ่งเทียม และเซรามิก และกฎหมายการลงทุนของรัฐบาล เกี่ยวกับมาตรฐานภาษีที่ยังคงมีการจัดเก็บภาษีชยะและเศษวัสดุ ในอัตราเท่ากับภาษีนำเข้าวัตถุดิบ ซึ่งปัญหาดังกล่าวปัจจุบันทราบว่าทางนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ และจังหวัดลำพูนได้เตรียมโครงการสร้างหลุมฝังชยะ น้ำมันและสารเคมี โดยได้ทำหนังสือถึงกรมป่าไม้ เพื่อขอใช้พื้นที่

ที่ป่าเสื่อม บริเวณตำบลมะเขือแจ้ ซึ่งอยู่ด้านหลังนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน นอกจากนั้นในส่วนของขยะประเภทวัสดุเหลือใช้ นำที่จะนำไปบริจาค เพื่อเป็นสาธารณประโยชน์ โดยแจ้งไปยังจังหวัดเพื่อส่งเรื่องไปยังกระทรวงมหาดไทย และขอให้กระทรวงการคลังอนุมัติให้นำขยะดังกล่าว ออกมาได้โดยไม่ต้องเสียภาษี

ส่วนปัญหาด้านแรงงาน ซึ่งเกิดการขาดแคลนแรงงาน, ค่าจ้างแรงงานค่อนข้างสูง และแรงงานด้อยคุณภาพนั้น ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนโรงงาน ทั้งภายในเขต และนอกเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ผนวกกับการขยายตัวของ ธุรกิจท่องเที่ยวและบริการในจังหวัดเชียงใหม่ อาทิ โรงแรม, ห้างสรรพสินค้า, ศูนย์การค้าใหญ่ ๆ ซึ่งธุรกิจเหล่านี้ ใช้แรงงานค่อนข้างมาก ในขณะที่งานค่อนข้างจะสบาย จึงทำให้แรงงานนอกภาคการเกษตรในพื้นที่ เลือกว่าจะทำงานในธุรกิจท่องเที่ยวและบริการ มากกว่าในโรงงาน ดังนั้นจึงทำให้เกิดการขาดแคลนแรงงาน ทำให้แต่ละโรงงานต้องใช้กลยุทธ์ การเพิ่มค่าจ้างแรงงานให้มากขึ้น เพื่อเป็นการจูงใจให้แรงงานทำงานต่อไป ในส่วนของแรงงานด้อยคุณภาพนั้น มีสาเหตุเนื่องมาจากการโยกย้ายการทำงานของแรงงาน ที่มีผลเนื่องมาจากการจูงใจของแต่ละโรงงาน ที่จ่ายค่าจ้างในอัตราที่แตกต่างกัน ทำให้แรงงานเลือกที่จะทำงานในโรงงานที่จ่ายค่าจ้างสูงกว่า การที่คนงานโยกย้ายโรงงานบ่อย ๆ ทำให้เกิดการ ทำงานที่ด้อยประสิทธิภาพ ขาดความชำนาญในการผลิต และเนื่องจากการขาดแคลนแรงงานทำให้โรงงานไม่มีโอกาส ในการที่จะเลือกคนงานที่มีประสิทธิภาพ แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ก็คือ โรงงานจะต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการจูงใจแรงงานจากวิธีเพิ่มค่าจ้างแรงงาน มาเป็นการให้ผลตอบแทนอื่น ๆ เช่น สวัสดิการ, การให้ความช่วยเหลือในรูปแบบอื่น ๆ สำหรับที่อยู่อาศัย, สิทธิประโยชน์อื่น ๆ เช่น รถยนต์, รถจักรยานยนต์ ฯลฯ โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราที่ต่ำหรือไม่คิดเลย แล้วหักจากค่าแรงงานในแต่ละเดือน ซึ่งวิธีนี้อาจจะจูงใจให้แรงงานทำงานต่อไปในระยะยาวได้

สำหรับปัญหาการขาดแคลนบริการพื้นฐานและสาธารณูปโภคนั้น นำที่นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จะต้องเร่งทำการแก้ไขทั้งนี้เพราะ การประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2532 คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบ ให้มีการสร้างนิคมอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นในภาคเหนือ อีก 5 แห่ง ในจังหวัด เชียงราย ลำปาง แพร่ พะเยา และนครสวรรค์ ซึ่งนายบายนดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อนโยบายการเลือกทำเลการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ทำวิจัยต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงลักษณะการลงทุน, ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุน และปัญหาในการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ การศึกษาดังกล่าว ครอบคลุมถึงนักลงทุนต่างชาติทุกสัญชาติ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ทำให้ไม่สามารถอธิบายถึงรายละเอียด ลักษณะการลงทุน, ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุน และปัญหาในการลงทุนของนักลงทุนแต่ละสัญชาติมากนัก ผลจากการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจในกลุ่มนักลงทุนญี่ปุ่น ซึ่งเป็นกลุ่มนักลงทุนต่างชาติ ที่เข้ามาลงทุนในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือมากที่สุด มีขนาดเงินทุนจดทะเบียน และยอดขายเฉลี่ยต่อปีมากที่สุด ประกอบกับในปัจจุบัน ประเทศญี่ปุ่นมีฐานะเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญ เป็นนักลงทุนต่างชาติที่มีศักยภาพสูง เป็นเจ้าหนี้ และเป็นผู้ให้ความสนับสนุนทางการเงินแก่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ทำให้กลุ่มนักลงทุนญี่ปุ่น มีประเด็นที่ผู้สนใจควรให้ความสำคัญในการศึกษามากยิ่งขึ้น เพราะ การที่ทราบถึงพฤติกรรม, ลักษณะการลงทุนและปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุน ของนักลงทุนญี่ปุ่น จะทำให้เราทราบถึงผลกระทบของการลงทุนโดยตรงจากญี่ปุ่น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรมของประเทศไทยต่อไป

2. การวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบว่า มีนักลงทุนต่างชาติที่ร่วมทุนกับนักลงทุนชาวไทย ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ มากถึงร้อยละ 47.6 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการความร่วมมือจากนักลงทุนชาวไทย ในการจัดหาวัตถุดิบ และเพื่อปฏิบัติตามระเบียบของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ทำให้มีประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับการร่วมทุนว่า นักลงทุนชาวไทย และประเทศไทย ได้รับผลประโยชน์อย่างน้อยเพียงใด จากการร่วมทุนกับนักลงทุนต่างชาติ ทั้งในด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี, ความรู้ในด้านการบริหาร, การจัดการ หรือการตลาด ฯลฯ ผู้สนใจในเรื่องการร่วมทุนจึงน่าจะศึกษาต่อไป เพื่อที่จะได้ทราบถึงรายละเอียด และผลกระทบของการร่วมทุน ระหว่างนักลงทุนชาวไทยกับนักลงทุนต่างชาติ ว่านักลงทุนชาวไทย และประเทศไทย ได้รับอะไรบ้างจากการร่วมทุน

All rights reserved